

התינשאי לי (אה, וגם תבואי איתי תחילה לנוטריון לחתום על הסכם ממון)?/עו"ד דורון אפיק

הסכם ממון מהווה במקרים רבים מקור לחיכוכים כאשר הדרישה עולה על ידי אחד הצדדים (או, במקרים רבים, הורה של אחד מהם) לפני הנישואין אך מהווה כלי חשוב למניעת סכסוכים עתידיים ובוודאי שהוא חשוב שבעתיים כשמדובר בצדדים שיש להם כבר רכוש והם נכנסים למערכת חיים זוגית ללא נישואין. לא רבים יודעים כי ניתן לאמת הסכם ממון בפני נוטריון במקום בבית המשפט וכך להקל על כל הצדדים.

החוק הישראלי קובע באופן כללי הסדר איזון משאבים, לפיו נכסים של בני זוג נחשבים כשייכים לשניהם באופן שוויוני, ללא קשר לאופן בו נרשמו. כך, למשל, דירה שרכשו בני זוג נשואים ורשמו על שם הבעל בלבד תיחשב כדירה השייכת לשניהם באופן שווה. איזון המשאבים לפי החוק לא חל על נכסים שהיו למי מבני הזוג ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין, אך כאשר בני זוג מתייחסים בפועל לנכסים אלה כנכסים משותפים, הגבולות מיטשטשים. כאשר מדובר בבני זוג שאין להם כוונה (לפחות בשלב זה) להתחתן, איזון המשאבים לפי החוק לא יחול והצורך בהסכם ממון הופך למהותי הרבה יותר.

בעוד שהסכם ממון חל רק על מערכת היחסים הכלכלית בין הצדדים מקובל שהוא כולל גם הוראות לגבי אופן "פירוק החבילה", במקרה הצורך, והוא חוסך בעתיד עוגמת נפש רבה לכל המעורבים. במקרה שנדון לפני מספר שנים בבית המשפט המחוזי בחיפה סירב בית המשפט לבטל מטעמים של תקנת הציבור סעיף בהסכם ממון שקבע אובדן זכות בדירה לצד שיפתח בהליכי גירושין.

הסכם ממון בין זוג נשוי חייב להיות מאושר בבית המשפט כדי שיהיה לו תוקף (אף שבמקרים מסוימים קבעו בתי המשפט כי כשהצדדים פעלו על פי הסכם שלא אושר כדין עשויים הם עדיין להיות מחויבים על פיו), אולם הסכם ממון שנכרת לפני הנישואין יכול שיאומת בידי נוטריון בהליך מיוחד בו הנוטריון מוודא שהצדדים עשו את ההסכם בהסכמה חופשית והם מבינים את משמעותו ותוצאותיו. הסכם ממון בין ידועים בציבור יכול לעבור הליך אישור בבית משפט, אך הדבר לא נדרש לפי החוק. חשוב לציין שיכול והסכם כזה עשוי להפסיק להיות מחייב ככל שהצדדים יחליטו בעתיד להינשא ובמקרה כזה חשוב לחתום על הסכם ממון חדש.

בין היתרונות של עריכת הסכם ממון בפני נוטריון, היכולת לנסח את ההסכם יחד תוך זמן קצר וללא המעמד המלחיץ של ההופעה בפני שופט ובהתאם למועדים שייקבעו בהתאם לעומס על בתי המשפט. עם זאת, חשוב ביותר לוודא שאת ההסכם עורך ומאמת נוטריון בעל ניסיון בתחום מכיוון שאישור הסכם כזה על ידי נוטריון מקשה מאוד על תקיפתו בעתיד וככל שההסכם נוגע גם לבעלות בתאגידים או עסקים, גם בעל ניסיון בתחום זה – בשל המעמד הגבוה של הסכם ממון, חיסכון כספי בעת חתימת הסכם הממון עלול לעלות סכומי עתק בעתיד ועל כן עדיף לשלם מעט יותר אך לדעת שהזכויות מוגנות היטב.

¹ עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין המוסמך בישראל ובניו יורק והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בדיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, מימון ומשפט ימי ואף הרצה בתחומי מומחיותו, לרבות במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות) ומשמש גם כבורר וכנאמן בנאמנויות ישראליות ובינלאומיות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

Will You Marry Me (oh, and First Sign a Notarized Prenup)? / Doron Afik, Esq.*

A prenuptial agreement is often a source of friction when the demand is raised by one of the spouses (or, in many cases, a parent of one of them) before marriage but is an important tool for preventing future conflicts and is certainly vital when it comes to parties that already own property and they enter a non-marital relationship. Not many know that a prenup can be authenticated by a notary in lieu of a Court proceedings and thus ease the process on all parties.

Israeli law generally establishes a balance of resources arrangement according to which the assets of spouses are considered to belong to both of them equally, regardless of the manner in which such were registered. Thus, for example, an apartment purchased by a married couple and registered on the name of the husband alone, will be considered as an apartment owned by both equally. The balance of resources under law does not apply to assets owned by a spouse on the eve of the marriage or received as a gift or inheritance during the marriage, but when the spouses actually treat such assets as shared assets, the boundaries become blurred. When it comes to spouses who have no intention (at least at this stage) to get married, the balance of resources under law will not apply and the vital need for a prenup becomes much more substantial.

While a prenup applies only to the economic relationship between the parties, it is generally accepted that it also includes provisions regarding the dissolution of the relationship, if necessary, and in the future will save a great deal of distress to all involved. In a case that was discussed several years ago in the Haifa District Court, the Court refused to invalidate a prenup clause setting loss of a right to an apartment to the party opening divorce proceedings holding that it is not against public policy.

A nuptial agreement must be approved by the Court in order for it to be valid (although in certain cases the Courts held that when the parties acted under an unapproved agreement they may still be bound by it), but a prenuptial agreement may be validated by a notary public in a special proceeding under which the notary ensures that the parties have made the agreement by free will and understand its meaning and consequences. A prenup between common-law partners (unmarried couple cohabiting as if they are married) may be approved by a Court, but this is not required by law. It is important to note that such an agreement may cease to be binding if the parties later choose to get married and in such a case, a new prenup is to be executed.

Among the advantages of a prenup before a notary public is the ability to formulate the agreement together within a short period of time and without the stressful appearance before a judge at a date set subject to the busy schedule of the Court. However, it is extremely important to ensure that the prenup is formulated and authenticated by a notary with experience in the field because authentication of such agreement by a notary makes it extremely hard to attach in the future, and if the agreement also concerns ownership of corporations or businesses, also having experience in such area - due to the high status of the prenup, saving money when signing it may cost huge amounts in the future. It is safer to pay a little more but know that the rights are well protected.

***Doron Afik** is a notary public and an attorney admitted to practice in Israel and New York and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). Doron served an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. He is a graduate of a European Union alternative disputes resolution course and the ICC Master Class for arbitrators and also serves as arbitrator. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com